

Asia: VN/25041/2020

Henkilötunnusjärjestelmän uudistamista koskevat säädös- ja muut ehdotukset

Luonnos hallituksen esitykseksi

Yleiset huomiot esityksen tavoitteista

- sote-järjestelmissä tarvitaan sukupuolietieto, joten ei ole kannattavaa muuttaa hetua sukupuolineutraaliin muotoon
- henkilötunnuksesta lasketaan myös ikä, joka on erittäin tärkeä tieto sote-alalla esim. lääkityksessä, fysiologisissa mittauksissa, laskutuksessa jne.
- sote-järjestelmiin pitää tehdä koodimuutoksia, kun tulee uusia välimerkkejä hetuun käyttöön -> ajoissa kansalliset ohjeet

- kun viralliset päätökset asiasta tehdään, tulee ajoissa toimittaa selkeät määrittäykset tietojärjestelmien toimittajille ja riittävät siirtymäajat sekä yksiselitteiset ohjeet käyttäjille ja järjestelmätoimittajille

Huomiot mahdollisuuteen saada henkilötunnus jo Suomessa oleskeluun oikeuttavaa lupaa tai rekisteröintiä koskevan hakemuksen perusteella (1. lakiehdotuksen 9 ja 22.2 §)

- sote puolelle on hyvä, mitä aikaisemmin saadaan virallinen henkilötunnus käyttöön, jotta vähennetään keinotekoisien tunnusten käyttöä
- Kanta-arkiston ja reseptikeskuksen tietoja voi käyttää vain virallisilla henkilötunnuksilla

Huomiot mahdollisuudesta tallettaa ulkomaalaisen henkilön tiedot väestötietojärjestelmään ulkoisen palveluntarjoajan oleskelulupa-asiassa tekemän henkilöllisyydestä varmistumisen perusteella (1. lakiehdotuksen 22.3 §)

- sote puolelle on hyvä, mitä aikaisemmin saadaan virallinen henkilötunnus käyttöön, jotta jotta vähennetään keinotekoisien tunnusten käyttöä
- Kanta-arkiston ja reseptikeskuksen tietoja voi käyttää vain virallisilla henkilötunnuksilla

Etärekisteröintimenettelyä koskevat huomiot (1. lakiehdotuksen 9 a–9 d ja 34 a §)

- mitä aikaisemmin oikea henkilötunnus annetaan, sitä parempi
- pitääkö sote-järjestelmissä pystyä erittelemään henkilöt, ketkä ovat etärekisteröityneet ja heitä ei ole vielä virallisesti tunnistettu
- jos pitää lisätä, mihin tieto lisätään ja pitääkö käyttäjän osata toimia eri tavalla, miten etärekisteröinti on tehty

Sukupuolineutraalia henkilötunnusta koskevat huomiot

- sote-järjestelmissä tarvitaan sukupuolitiieto, joten ei ole kannattavaa muuttaa hetua sukupuolineutraaliin muotoon
- muutos aiheuttaa suuret kustannukset eri järjestelmiin ja sote järjestelmässä tarvitaan edelleen sukupuolitiieto
- ehdotuksen mukaan sukupuolitiieto olisi eri kentässä, joten sen työstäminen sote -järjestelmiin aiheuttaisi työtä ja kustannuksia

Uutta yksilöintitunnusta koskevat huomiot

- kaikki hyvät ominaisuudet löytyvät tästä eli ei ole sukupuolta, ikää, nämä eivät koskaan lopu kesken, ei ole väliaikainen
- tällä tunnuksesta voidaan yhdistää useita henkilötunnuksia, jos samalla henkilöllä on ollut useita tunnuksia
- yksilöintitunnuksen turvallisuuteen on kiinnitettävä huomiota, ettei tunnus joudu väärin tarkoituksiin
- yksilöintitunnuksesta saatavat hyödyt ovat täysin kiinni siitä, tuleeko sen käyttö pakolliseksi

Muut hallituksen esitystä ja alustavaa asetuseräluonnosta koskevat huomiot

- asioiden tiivistäminen olisi tarpeen

Kysymys vain ministeriöille: Seuraako esitykseen sisältyvistä muutosehdotuksista muutostarpeita hallinnonalanne lainsäädäntöön? Jos kyllä, mihin lakeihin muutoksia on tarpeen tehdä ja onko muutokset tarpeen sisällyttää esitykseen liitelakeina?

-

Informaatio-ohjauksen suunnitelma

Ovatko toimenpidesuositukset oikean suuntaisia? Mitä pidätte erityisen hyvänä tai mitä pidätte tarpeettomana?

- digitaalinen henkilökortti tulisi tarjota ilmaiseksi kaikille kansalaisille, koska se parantaisi henkilöiden vahvaa tunnistamista

Millä muilla toimenpiteillä henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä sähköisessä asiointissa, käyntiasioinnissa ja puhelinasiointissa?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tai ohjeistuksia tunnistatte eri toimialoilla tai palveluissa, jotta henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä?

- jos on kyseessä salassa pidettäviä asioita, aina tulisi henkilö tunnistaa käyttämällä vahvaa tunnistautumistapaa tai kasvatusten käyttämällä virallista henkilökorttia tai passia

Mitä säädösmuutostarpeita tunnistatte, että tunnistustapahtuma olisi tarpeeksi luotettava palvelutapahtumaan nähden ja näettekö tarvetta velvoittaa laajemmin vahvan sähköisen tunnistamisen käyttöön (millä toimialoilla, missä palveluissa)?

- sote alalla pitäisi enemmän käyttää vahvaa tunnistautumista

Henkilötunnuksen vaihtamiskynnyksen madaltamista koskeva arviomuistio

Kommentit muistioon

- henkilötunnuksen vaihtamiseen tulee edelleen olla tietyt vahvat kriteerit

Lindeman Hannele

Esko Systems Oy - Potilastietojärjestelmätoimittajana on usea henkilö osallistunut tämän lausunnon antoon